

13.12.2016

Dnro 107/4/16

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha-Pekka Konttinen

ERITYISHUOLTO-OHJELMAN TARKISTAMINEN

1

KANTELU

Arvostelitte A:n edunvalvojana 4.1.2016 oikeusasiamiehelle osoittamassanne kirjoituksessa - - perusturvan viranhaltijoiden menettelyä päämiehenne palveluiden suunnittelua ja järjestämistä koskevassa asiassa. Kerroitte muun ohessa, että päämiehenne erityishuolto-ohjelmaa ei ollut tarkistettu pyynnöistä huolimatta. Olitte liittännyt kirjoitukseenne samaa asiaa koskevan - - aluehallintoviraston 29.9.2015 antaman ratkaisun, johon olitte tyytymätön.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Erytishuolto-ohjelman tarkistaminen

3.1.1

Aluehallintoviraston ratkaisu

- - - aluehallintovirasto on antanut 29.9.2015 päätöksen koskien muun muassa päämiehenne erityishuolto-ohjelman tarkistamista. Aluehallintovirasto totesi päätöksessään, että erityishuolto-ohjelma tulee tarkistaa tarpeen mukaan. - - - perusturvalautakunnan aluehallintovirastolle antaman selvityksen mukaan tällaista tarvetta ei ole ollut, eikä kantelussa tuotu esille miksi erityishuolto-ohjelmaa olisi pitänyt tarkistaa. Aluehallintovirastolle toimitetuista asiakirjoista ei käynyt ilmi, onko A:n erityishuolto-ohjelmaan merkitty, milloin se tulee viimeistään tarkistaa. Asiakirjoista ei ilmennyt myöskään, milloin A:n erityishuolto-ohjelmaa oli viimeksi tarkistettu.

Aluehallintoviraston saaman selvityksen mukaan erityishuolto-ohjelman tarkistus oli tarkoitus tehdä touko-kesäkuussa 2015. Asia ei antanut erityishuolto-ohjelman tarkistamisen osalta aluehallintovirastolle aihetta enempään toimenpiteisiin.

3.1.2

Saatu selvitys ja arviointi

Saamani selvityksen mukaan A:n erityishuolto-ohjelmat (päätökset kehitysvammahuollon järjestämisestä) oli tehty 21.2.1995 ja 15.12.1999. Näissä asiakirjoissa ei ole mitään mainintaa erityishuolto-ohjelman tai päätöksen tarkistamisesta.

A:n vammaispalvelujen tarkistamista varten on pidetty palvelusuunnitelmaneevottelut 9.6.2014 ja 20.5.2015. Selvityksen mukaan molempien tapaamisten yhteydessä on tarkistettu A:lle myönnettyt vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut sekä käyty läpi mahdolliset uudet palvelutarpeet. Selvityksen mukaan neuvotteluissa on todettu, ettei erityishuollon palveluissa (asuminen ja työtoiminta) ole ollut tarvetta muutoksille.

Kehitysvammalaisten erityishuollosta annetun lain (kehitysvammalaki) 34 §:n mukaan erityishuolto-ohjelmaa on tarpeen mukaan tarkistettava. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen mukaan kehitysvammalain 34 §:ssä tarkoitetun erityishuolto-ohjelman tulee sisältää suunnitelma annettavasta erityishuollosta, sen toteuttamistavasta sekä siitä, milloin erityishuolto-ohjelma viimeistään on otettava tarkistettavaksi.

Aluehallintoviraston 29.9.2015 antaman päätöksen ja oikeusasiamiehelle tekemänne kantelun jälkeen - - - perusturva on saamani selvityksen mukaan lähettänyt Teille 8.1.2016 otteen päämiehenne erityishuolto-ohjelmasta. Selvityksen mukaan erityishuolto-ohjelmaa on pyynnöstänne joiltain osin tarkennettu. Erityishuolto-ohjelmaan on kirjattu myös, että seuraava tarkistus tehdään ”olosuhteiden tai palvelutarpeiden muuttuessa, pyydettyäessä”.

- - - perusturva on edellä kuvatulla tavalla tarkistanut päämiehenne erityishuolto-ohjelman. Lisäksi erityishuolto-ohjelmaan on liitetty muutoksenhakuohjeus - - - aluehallintovirastolle. Tämän vuoksi tyydyn vain kiinnittämään - - - perusturvan huomiota siihen, että erityishuolto-ohjelman tulee sisältää suunnitelma siitä, milloin erityishuolto-ohjelma viimeistään on otettava tarkistettavaksi.

3.2

Muut asiat

Kerroitte kirjoituksessanne tarkemmin yksilöimättä, ettette pysty valvomaan päämiehenne hoitoon ja huoltoon liittyviä asioita, koska ette saa nähtäväksi tarpeellisia asiakirjoja. Olitte tyytymättömän myös siihen, ettette ole saanut päämiehenne ylläpitomaksuun liittyviä kuluja tietoonne, eikä pyytämäinne korjauksia ole tehty henkilökohtaisen avun järjestämistapaan liittyen.

Saadun selvityksen mukaan pyyntönne johdosta Teidän on annettu käydä läpi päämiehenne asiakirjat 7.7.2015 - - - sosiaalitoimistossa. Teille on selvityksen mukaan tarjottu myös mahdollisuutta saada tarvittaessa kopiot asiakirjoista. Aluehallintovirasto on päätöksessään 29.9.2015 todennut, että saatujen selvitysten perusteella Teille ja päämiehellenne on tiedotettu vuokraan ja ylläpitoon liittyvien maksujen sisältö ja perusteet. Saadun tiedon mukaan olette saattanut kehitysvammaisen henkilön ylläpitomaksun ja ateriamaksun määräytymisperusteita koskevan asian - - - hallinto-oikeuden tutkittavaksi.

Selvityksen mukaan henkilökohtaisen avun järjestämistavan muutoksesta, työnantajamallista ostopalveluksi, on tehty oikaisuvaatimuskelpoinen viranhaltijan päätös 20.10.2015.

Oikeusasiamies ei voi määrätä viranomaista toimimaan tietyllä tavalla, muuttaa tai kumota viranomaisen ratkaisuja tai toimia asiassa ylimääräisenä muutoksenhakuelimenä. Sosiaalihuollon asiakkaan ensisijainen oikeusturvakeino on hakea muutosta häntä koskevaan päätökseen siihen liitetyn oikaisuvaatimusohjeen tai valitusosoituksen mukaisella tavalla. Viime kädessä tuomioistuin arvioi viranomaisen päätöksen lainmukaisuuden. Tämän vuoksi asia ei antanut minulle edellä mainituilta osin aihetta enempiin toimenpiteisiin.

4

TOIMENPITEET

Kiinnitän - - - perusturvan huomiota edellä kohdassa 3.1 sanottuun. Tässä tarkoituksessa lähetan ratkaisustani jäljennöksen - - - perusturvalautakunnalle.